

Wręczenie noty identyfikacyjnej Jana Grochowca ps. „Tom”

23.6.2026 - | Instytut Pamięci Narodowej

W Niepołomicach dr Michał Wenklar, zastępca dyrektora IPN w Krakowie wręczył notę identyfikacyjną śp. Jana Grochowca ps. „Tom” jego siostrzenicy Małgorzacie Dubiel.

Jan Grochowiec został odnaleziony i zidentyfikowany przez Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN.

Urodził się 2 września 1926 r. w Sławacinku w powiecie bialskim. W 1943 r. został wywieziony na roboty przymusowe do Niemiec, skąd zbiegł. W maju 1945 r. wstąpił do oddziału partyzanckiego ppor. Roberta Domańskiego ps. „Florian” Obwodu Delegatury Sił Zbrojnych Biała Podlaska, a od września tego samego roku pełnił służbę w oddziale sierż. Stanisława Miszczuka ps. „Kłos” Obwodu Zrzeszenia „WiN” Siedlce. Był członkiem drużyny dowodzonej przez Henryka Korzeniewskiego ps. „Wrona”.

Po ujawnieniu się w kwietniu 1947 r. przed Powiatowym Urzędem Bezpieczeństwa Publicznego w Siedlcach, zagrożony aresztowaniem, zaczął ukrywać się. Jesienią tego roku nawiązał kontakt z grupą żołnierzy byłego oddziału Narodowych Sił Zbrojnych Franciszka Zborowskiego ps. „Zbroja”, z którą przeprowadził kilka akcji zaopatrzeniowych. W tym czasie nawiązał także kontakt z Henrykiem Korzeniowskim, który latem 1947 r. w oparciu o grupę żołnierzy z oddziału „Kłosa”, wznowił działalność zbrojną.

5 czerwca 1948 r. został ranny w trakcie starcia z grupą operacyjną UB-MO w Surmaczach w powiecie radzyńskim i następnie przewieziony do siedziby Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Lublinie, gdzie przeszedł ciężkie śledztwo. Wyrokiem z 13 sierpnia 1948 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Lublinie skazał go na karę śmierci, którą wykonano 28 października 1948 r. w więzieniu na Zamku w Lublinie.

Szczałki Jana Grochowca zostały odnalezione w kwietniu 2023 r. podczas prac poszukiwawczych prowadzonych przez IPN na Cmentarzu Rzymskokatolickim przy ul. Unickiej w Lublinie.

O identyfikacji Instytut Pamięci Narodowej poinformował w lipcu 2025 r. podczas uroczystości w Belwederze.

Wspólnie z rodziną Jana Grochowca IPN planuje zorganizowanie uroczystego pogrzebu.

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/244346,Wreczenie-noty-identyfikacyjnej-Jana-Grochowca-ps-Tom.html>